



festivalové listy

53. Mezinárodní
festival poezie

4. číslo
21. října 2017

Listina oceněných 53. ročníku MFP

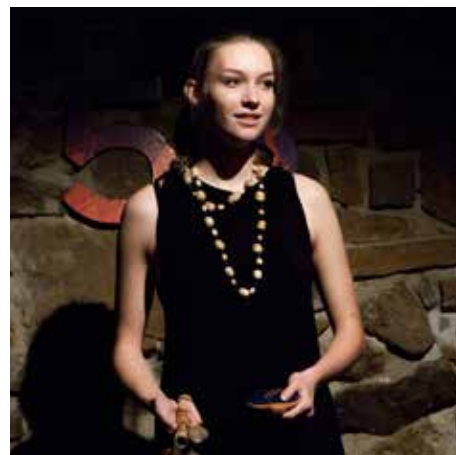
I. kategorie



1. Tobiáš Nevřiva
(ČR Bruntál)



2. Nicole Haismanová
(ČR Praha)



3. Veronika Mészárosová
(SR Levice)

II. kategorie



1. František Barták
(ČR Praha)



2. Eva Hadravová
(ČR Praha)



3. Marián Gajdoš
(SR Chynorany)

Speciální ocenění



Cena Jiřího Brolla
Jasmína Jakalová
(SR Nová Dubnica)



Cena Vladimíra Justla
Daniel Bleha
(ČR Ostrov)



Cena Starosty
města Valašské Meziříčí
Iveta Kloptová
(SR Ružomberok)



Cena Jiřího Demla
Stanislav Nemrava
(ČR Uherské Hradiště)

Ještě není konec, čeká nás další začátek – stoletý!

Aleš Linduška


Tak ještě není konec. Vychází me znovu, jen tak nás nezastavíte. Budu tedy plnit řádky, abych nenechal redakci ve štychu. Psát o Moravském festivalu poezie je krásná, ale náročná práce, nicméně jsem se také letos nechal ukecat. Co nás čeká příští rok, když tento ročník už je za námi? Slíbil jsem si, že se na výsledek voleb nepodívám, ale nedodržel jsem to, tak mi promiňte následující řádky. Poezii nastanou doby undergroundu, jednobarevná síla nekritického populismu najde své kritiky. Vstanou noví „piráti“ se srdcem rebelujících rozervanců hájících proti davu právo na základní hodnoty tolik proklínané demokracie. Asi jsem nezačal šťastně, ale už se vezu a musím pokračovat.

Nemalujme čerta na zeď, jsou tady přece bratři Slováci, s kterými si my Valaši výborně rozumíme, a ti nás nenechají napospas ruskému medvědovi. Spoléháme na vás, bratři zbojníci. Slyšel jsem, že bojujeme o nejvýchodnější západní okraj demokracie v Evropě, a nějak se v Praze zapomnělo, že pod Tatrami cestu do Evropy ještě neopustili, a naopak nás na ní předběhli. Česko opojeno vlastním a zřejmě dočasným hospodářským úspěchem sklouzlo po vlně populismu. Nenechte nás v tom! Příští festival poezie se stane společným manifestem zdravého rozumu a oslavou toho dobrého, co nám společně hodnoty sto let od založení Česko-

slovenska přinesly. Správně, příští rok budeme slavit. Budeme slavit dědictví Masaryka a Štefánika, budeme křísit zapomenuté kouzlo našeho spojení. Nechci být sentimentální, ale už je jasné, že se potřebujeme.

Není náhoda, že naše bratrství zůstalo pod Beskydy nenarušeno a že krásné slovo zní stále v centru Valašska oběma našimi jazyky. Proto se nebojím černých dní a nástupců prázdných slibů, zabalených do výhrůžek strachu a nenávisli. My jsme zárukou spojení, které má velkou sílu, a nezapomínejme na osudové osmičky. Zazní tedy příští rok znovu poezie „mezinárodně“? Ano, zazní a já už nemám strach a nemyslím na černá slova našich politologů s vyhlídkou na volbu prezidenta. Myslím na naše spojení a duchovní sílu poezie. V Karpatech se vždycky rodili slavní zbojníci.

Máte pravdu, asi už blouzním, nějak mi ta politika letos zatemnila obzor. Jdu se proto rozptýlit na závěrečná vystoupení letošních vítězů. Pohladí mě u srdce a já přestanu malovat černě. Těch společných sto let spolu za rok určitě parádně oslavíme a nenecháme si to nikým zkazit. Slíbme si krásný společný festival pod Beskydy i za dalších sto let, bude se mi dnes klidněji usínat, i bez slivovice. Tak na shledanou za rok, bratři pod Tatrami.



**Věříme, že vás k nám nohy
zavedou také příští rok.
54. Mezinárodní festival poezie
se uskuteční
18. – 20. října 2018**

Básník bez domova odešel. Příběh Františka Listopada

Pavel Stojar

V noci na pondělí 1. října zemřel v 95 letech František Listopad, spisovatel, básník, esejista, kritik, překladatel, novinář, divadelní a televizní scenárista a režisér, starší bratr filmové scenáristky a dramaturgyně Aleny Munkové.

František Listopad většinu života prožil v Portugalsku, ale často se vracel do své staré vlasti, zejména pocity a verši. Přestože po odchodu do Portugalska třicet let neměl s českou řečí ani s Čechy prakticky žádný kontakt, na jeho nádherně češtině to nikdy nebylo znát.

Jeho osudy byly stejně pohnuté, jako byl příběh dvacátého století. Pojďme si jej tedy shrnout v koláži vytvořené z biografických údajů i Listopadových osobních vzpomínek, které jsou převzaty několika rozhovorů publikovaných v posledních letech.

Proč právě Listopad

František Listopad, pravým jménem Jiří Synek, se narodil 26. listopadu 1921 v Praze. Básničky začal psát už jako malé dítě. „Bylo mi asi deset a do tatínkovy účetní knihy jsem psal veršičky na Národní divadlo, že Češi jsou ho hodni a takové naivity. A zamilované básničky na mou přítelkou sest-



František Listopad.

ru - moje sestra boubelatá.“ Skutečně publikovat ovšem začal od roku 1938.

Pak přišla okupace. Na Listopadu rodinu dopadla mimořádně tvrdě, byli totiž židovského původu. Maminka mu umřela už dříve, když mu bylo jedenáct, tatínek zahynul v koncentračním táboře. Jeho sestra byla v šestnácti letech transportována do terezínského ghetta, on nastoupit odmítl a skrýval se. „Angažoval jsem se ve druhé polovině 30 let v organizaci Mladá kultura, kde se scházela mladá levicová generace, básníci budoucí nebo už přítomní, jako byli Bohuslav Březovský, Jiří Orten, Zdeněk Urbánek, Kamil Bednář. Jezdili jsme na lyžařské tábory do Krkonoš a přes hranice k nám přecházeli němečtí rezistenti. Vyprávěli nám o prvních koncentracích, věděli jsme, co se děje.“

František Listopad byl vnukem proslulého prvorepublikového nakladatele Adolfa Synka, vydavatele děl Jaroslava Haška. Osmnáctiletý básník ovšem nebyl právě proto spokojen se svým jménem, protože měl obavy, aby v literárním světě nebylo vnímáno, že může mít protekci. A tak se stal Františkem Listopadem. „Chtěl jsem se vzdálit protekčnímu pohledu na věci, abych neměl glejt rodiny, protože to pomáhá příliš a nepomáhá také - někdy. Používám ho velmi málo, a dokonce se jím neumím ani podepisovat. Ale to jméno mám rád, Synek.“

Proč si zvolil umělecký pseudonym Listopad? „Kdysi se mi líbila zamlženost a sychravost, ta nejis-

tota mezi podzimem a zimou. Teď mám rád i věci jasné. Ale listopad mi zůstal.“ To jméno vzniklo v roce 1940. „Přišel jsem do redakce Českého slova za přítelem Jiřím Valjou a tam, u výtahu páternoster, se to jméno narodilo z nápadu. Možná že byl listopad. Zeptal jsem se Valji: co kdybych si dal jméno Listopad? A on říkal: To je výborný! Valja se jmenoval původně Bubeník a tvrdil, že autor se má trochu skrývat, za civilní jméno i to umělecké. Tu historiku jsem ještě nikdy nevypravoval - není na ní nic zvláštního, ale je tam Jiří Valja, zapomenutý dobrý autor. Už jsem ho bohužel nikdy neviděl,“ vzpomínal František Listopad.

Osudová chyba

V souvislosti s válečným obdobím je ale třeba zmínit jednu skvrnu, kterou v obvyklých životopisech Františka Listopada ne najdete. Dopustil se totiž chyby, když svou nerozvážností nechal do spárů gestapa padnout člověka, který ho ukrýval před nacisty. Případ před několika lety zveřejnila společnost Post Bellum v rámci cyklu Příběhy 20. století.

Když v roce 1941 obdržel Listopad obsílku na povinný nástup do transportu, který pro Židy v té době znamenal cestu na smrt, příkaz neuposlechl a začal se skrývat. Když musel jeden ze svých úkrytů opustit a zoufale hledal pomoc, náhodou potkal v Praze na ulici svého bývalého spolužáka, poštovního úředníka Pavla Macháčka, který mu nabídl byt, poskytl své doklady a nosil potravinové lístky.

Jednoho dne se Listopad vydal namísto Macháčka na německý policejní úřad, kde za něj měl vyřídít razítko, které by mu zaručilo, že se vyhne nucenému nasazení v Říši. Listopada ale nenapadlo nic jiného, než policejní razítko ukrást pro případné potřeby odboje.

Až na ulici, když utíkal z úřadu s razítkem v kapse saka, si uvědomil, co provedl. Gestapo si pro Pavla Macháčka přišlo ještě týž den. Následovaly výslechy, fyzické mučení a neustálé otázky: Kdo to razítko ukradl? Macháček mlčel, protože věděl, že by Listopada i jeho samotného čekala jistá smrt. Zbytek války prožil ve věznicích a koncentračních táborech. Zažil Terezín i Flossenbürg, kde ho osvobodila americká armáda.

Naopak Františku Listopadovi se válku podařilo přestát, aniž by ho Němci dopadli.

Mladá fronta

Těsně po válce stál Listopad u počátků deníku Mladá fronta, v němž redigoval kulturní rubriku. „To byly první svobodné noviny, na ulici jsme prodali sto padesát tisíc výtisků! Tehdejší reakční činitelé nám říkali práčata: byli jsme mladí, levicoví, ne všichni komunisti, ale souputníci. Ihned jsem se dal do služeb, ale pak jsem musel na kliniku, protože jsem byl po válce velmi zesláblý, mohl jsem umřít. Bylo nás pět šest prvních spolupracovníků, pak se začali přiživovat jiní a jiné generace. Ale první měsíce byly velké dobrodružství. A dobrodružství vzniká z dobrého druhu, dobrých druhů.“

Patřil k uskupení básníků a teoretiků sdružených kolem tohoto deníku a razících program takzvaného dynamoanarchismu. Tento směr kladl důraz na „dynamismus“ (řecky dynamis – síla, energie, pohyb). Cílem bylo vymanit poezii z „výšin vznešenosti“, překonat bariéry mezi čtenářem a básní, vytvořit prožitkovou jednotu člověka a poezie, v níž báseň bude moci projevit svou bezprostřední pravdivost. Poezii chápali jako čin revolty vstupující přímo do života, jako aktivní podnět, který člověka vnitřně osvobozuje. V zásadě nešlo o nové myšlenky, podobné tendence se objevily v meziválečné avantgardě,

proletářské poezii a poetismu, specifikum spočívá ve vlivu těsně poválečné doby a nástupu marxismu na tvorbu dynamoanarchistů. Skupina zanikla v roce 1948. Jejími členy byli Eduard Petiška, František Listopad, Oldřich Kryštofek, Jaromír Hořec nebo Jan Grossman.

Listopad také po válce studoval na Univerzitě Karlově estetiku a literární vědu. Kromě Mladé fronty publikoval v Růstu, Kritickém měsíčníku, Kytici, Generaci, Řádu. Byl rovněž redaktorem časopisu ministerstva zahraničí, jímž byl roku 1947 vyslán do Francie, ve které po únoru 1948 už zůstal. O deset let později odešel do Portugalska, kde byl znám jako Jorge Listopad, prozaik a autor knih pro děti. Prosadil se tam i jako divadelní a televizní režisér, byl dokonce ředitelem Národního divadla v Lisabonu

Kde domov můj?

Rodná země mu nejprve hodně chyběla, pak se přesunula tak trochu do snové roviny. „Nějak jsem si na to zvykl. A myslel jsem si, že to nikdy znovu neuziji. Že už je to jen taková nějaká iluze, skoro literatura. Zpočátku mi to chybělo, dokonce i ve snech. Pak mně to začalo chybět ve vlnách, pak mně to začalo chybět v pojmech, pak mně to začalo chybět v jazyku, v řeči, v hudbě, kterou vytváří slovo. Chybělo mi to, ale pak mi to zvolna chybět přestalo. Ono to bylo tak: Buď to přežiju, nebo nepřežiju. A abych to přežil, musel jsem chybějící svět domova nějakým způsobem odsunout. Neříkám zapomenout, ale odsunout. A když jsem se vrátil, všechno se to na mne zřítilo, to konkrétní, co jsem si už skoro vymýšlel.“



Lisabon.

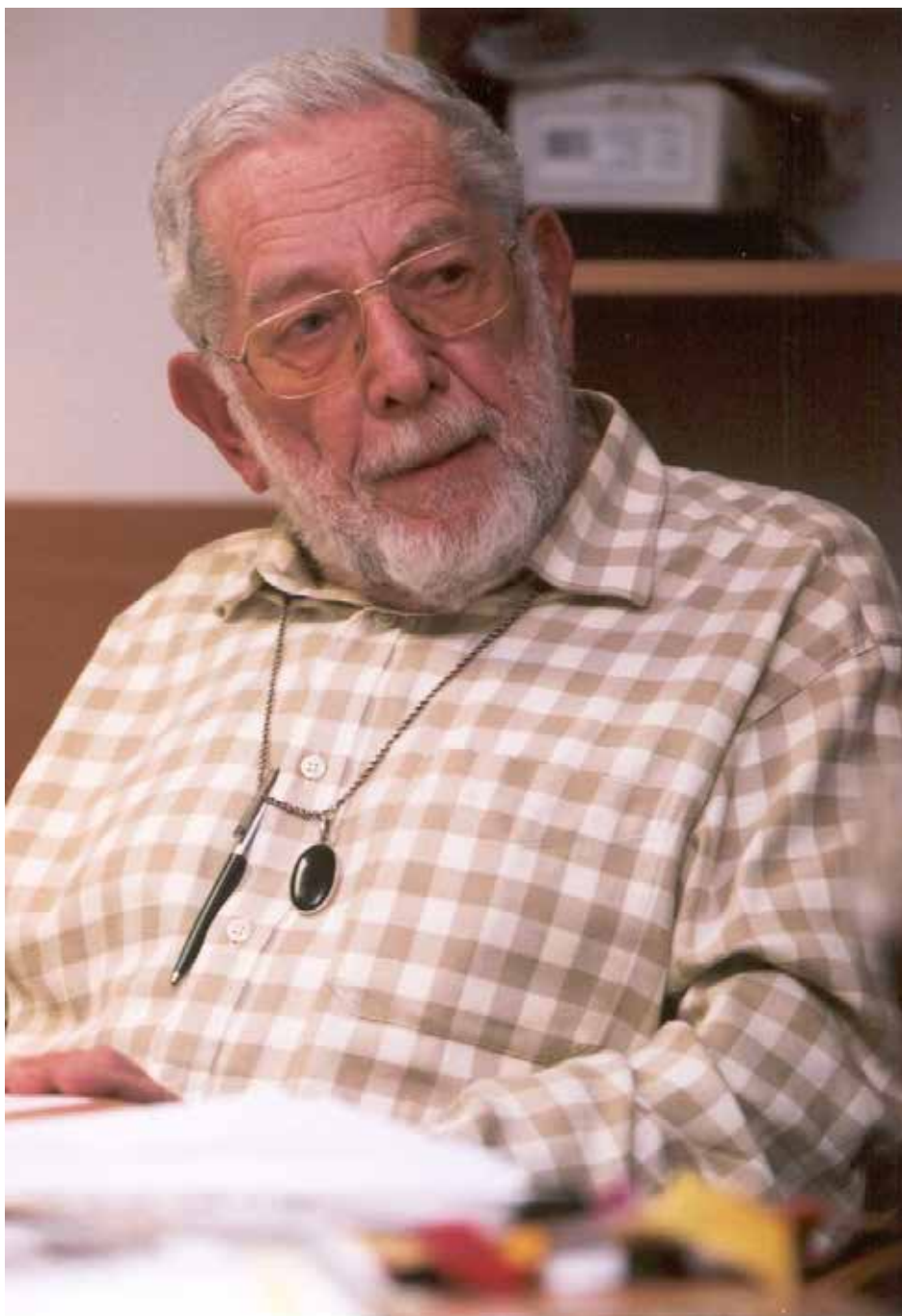
Pro autora, který je umělcem svého jazyka, je vždy nelehké zvyknout si tam, kde jeho rodný jazyk nevládně. „Když jsem ztratil jazyk, začal jsem hledat něco jiného, místo jazyka. Mohl jsem barvit látky, mohl jsem prodávat tresky. Ale začal jsem dělat televizi: měl jsem fantazii a obrazotvornost, tak jsem hledal obrazem slova. To bylo dost důležité, protože obraz mě pak vrátil znovu ke slovu. Jakýmsi zrcadlením. A myslím, že jsem teď v takové rovnováze mezi obrazem a slovem.“

Až do své smrti se vlastně nedokázal rozhodnout, kde je vlastně doma. V Česku? V Portugalsku? „Já jsem bez domova a bezdomý,“ odpovídal na tuto otázku. „Když se mne zeptáte, jestli Lisabon je můj domov, tak vám řeknu: Asi ne. Ale jsem tam doma. A moje lisabonské doma je velmi konkrétní. Dveře, kterými procházím, židle, na které jsem už vyseděl hodně věcí. Zvykl jsem si na rozměry prostoru, na světlo. Tam je velmi snadné si zvykat, protože světlo nás obléká. Ráno vstáváte a dostáváte darem, vínkem světlo. Modré světlo, které vás nějakým svým způsobem živí. V Portugalsku nikdo svým způsobem nemá hlad, protože má světlo a pomeranče. Tak tam jsem doma, a jestli je něco jako domov, něco, co pro mě znamená domov, tak to je spíš tady. Ale je to abstraktní, nemůžu tu být doma, protože nemám ony dveře, onu židli a nemám světlo. Jsem Čech, cítím se česky, souzním se vším, co vidím, třeba ty schody dolů tamhle, ta pavlač, dvojitě okno, klika, to všechno je část domova. Takhle já to znám, ale neuzívám to. Čili není to moje. Doma jsem tam, domov je tady.“

Návrat

Do Prahy se poprvé vrátil po dvaadvaceti letech za pozoruhodných okolností – na konci prosince 1989 v doprovodu portugalského prezidenta Mária Soarese při jeho bleskové návštěvě. „Kdybych nebyl přijel s ním, patrně bych přijel mnohem později, já v té chvíli neměl ani pas, ten mi kvůli té cestě zařídili. A přiletěl jsem do Prahy a na letišti jsem uviděl stejný kyblík, jako když jsem odjížděl. A taky jsem si všimnul, že mám stejný kabát, po čtyřiceti letech, ve kterém jsem odjížděl a který moje ženy vyhazovaly obvykle do popelnice a já jsem ho šel vždycky zachránit. Myslél jsem, že v prosinci tu bude strašná zima, tak jsem ho zase vytáhl z almary.“

Země, do které se vrátil, se hodně změnila. „Některé změny byly skutečně konkrétní. Jazyk: některá slova se ztratila, jiná ztratila svou konotaci, svůj původní význam, objevila se nová slova, některým jsem zpočátku nerozuměl – ale rozuměl jsem vždycky, co to je, jenomže jsou to slova nová, která přišla z dob takzvaného socialismu, říkám takzvaného, protože pro mě to nebyl socialismus. Kdyby byl, tak bych tady byl zůstal. Ale proměnily se i jiné věci. Jsou to detaily. Například káva se servíruje jinak, sůl se servíruje jinak, jídla jsou jinak upravená, vaří se méně, do jisté míry hůř, omáčky jsou takové nějaké lakonické nebo umělé, knedlíky se kupují připravené – kdysi knedlíky v hospodách byly ruční práce. A krom toho jsou věci vážnější. Ale to musí být člověk dost opatrný, aby mohl soudit. Zdá se mi, že kdysi tu bylo víc laskavosti a takové drobné veselosti a dobroty, ani pomluvy jako by nechtěly nikomu moc ublížit jako nyní, kdy se lidé zlobí, mají špatnou náladu celé ráno, celé dopoledne. Když si zpíváte, tak se hrozně díví, co to je. A taková závist, která pořád počítá – něco, někomu, někde, co, kde, jak. Tak to se mi zdá jiné. Že se tu něco mezi Švehlou a Zemanem změnilo. Že se ztratilo jakési moderato cantabile. Takové to zpěvné, volné tempo. Lidé spěchají, hodně přepočítávají peníze a co z toho a zapomínají, že zároveň umírají.



František Listopad.

Taková ta každodenní metafyzika obyčejného života, která tady byla, to, co Čapek tu a tam krásně psal, ta se ztratila. Ale je možné, že se mi to jen tak zdá. Když jsem tu žil, mezi dvěma válkami – to jsem byl dítě a dospíval a vzpomínky možná deformují pravdu. Co tuším, že bylo, možná vůbec nebylo.“

Portugalsko a Česko, až je dělí velká vzdálenost, si jsou podle Františka Listopada v mnohém podobné. „Je to komické, protože máme hodně věcí stejných. Máme stejná média, televizi podobnou – ty stanice a konflikty, Evropu stejnou, problémy stejné, spěch stejný, korupci podobnou, demokracie

jako jediný systém možný, a přitom nemožný, který nefunguje, protože se jedná jen o jakousi administraci veřejné správy, nikoli o víc, a ta administrace je velmi imperfektní, proto i aféry jsou hodně podobné až totožné. Vyprávěli mi historii televizních válek a já jsem při tom usínal, nic jsem se nedozvěděl, a ani jsem nechtěl nic vědět, protože je to úplně jasné. A to všechno je podobné také proto, že jsou to dva malé národy, které v této chvíli mají stejný počet obyvatel, skoro stejný počet čtverečních kilometrů, stejný nesmírný počet nakladatelů, menší počet knihkupců, stejný náklad novin, země s jakýmsi

hospodářsko-psychologickým komplexem před Evropou, která na ně čeká, případně jim pomáhá, ale v podstatě se jim zdá, že na ně číhá za rohem.“

Inspirace

Proč vlastně František Listopad psal básně? „Poezie je různého původu, vzniká jako nutný pocit věci, atmosféra, nutnost tu atmosféru zachytit. Rytmem jazyka nebo slovem a co je za ním. Vesměs jsou to tyto původy mé poezie - nikdy se nenutím k tomu, abych psal. Poetická dílna přichází později, tedy pokud přijde.“

A o čem jsou vlastně jeho básně? Byly to vzpomínky? Záznamy prožitků? Snů? „Všechno, co jsem prožíval a viděl prožívat ostatní, protože jsem viděl kolem sebe hodně lidí mrtvých, mě naučilo být diskretní. Obvykle o těchto věcech nemluví, v Portugalsku ještě méně. Oni si nedokážou představit, co střední Evropa ve 20. století prožila. A já jsem tam jako někdo nový, jiný, který nemá minulost. Rytíř, který nemá rod. Proto nepišu o věcech, které vyznívají dramaticky, tragicky, konfliktně. Nebo píšu, ale v lehčí atmosféře, neříkám, že s tím žertuji, ale myslím si, že tu a tam i tragédie zasluhují nějaký ten malý úsměv, protože jsme je přežili. Umění má být vylehčené, dávat lidem nějaké malé radosti. Nemá strašit, že všechno špatně skončí.“

Oblíbeným místem, kde psal, byla půda jeho portugalského bydliště. „Mansarda se dvěma místnostmi: v jedné jsou věci portugalské a v druhé české. Čili mám vlastní hranice, takový malý pohraniční styk. Někdy nevím, jakým jazykem píšu.“

Dílo

Před odchodem do ciziny publikoval František Listopad několik sbírek poezie. Sláva uřknutí, Vzduch, První věta, Jarmark. V zahraničí pak vydal řadu sbírek. Svoboda a jiné ovoce - 1956, Černý bílý nevím - 1973, Nástroje paměti - 1982, Soukromé sklářství - 1991, Daleko blízko - 1993, Oprava houslí a kytar - 1995, Krleš - 1998. V těchto sbírkách dávno

opustil mladické představy dynamoanarchismu a soustředil se na existenciální prožitky exilového osamocení. Verše v portugalské však nepsal.

V roce 2007 se stal nositelem nejvýznamnějšího českého literárního ocenění - Ceny Jaroslava Seiferta, kterou v roce 1986 začala udílet Nadace Charty 77. Stalo se tak za sbírku Rosa definitiva, v níž se zamýšlel nad osudovými tématy jako stárnutí, domov, exil či smysl básnictví. Sbírkou čtenáře okouzila zralou a čistou poetikou a mimořádným citem pro mateřštinu, na níž dlouhá léta v exilu nejsou patrná.

František Listopad publikoval i řadu próz. Ještě v Čechách Malé lásky a Boj o Venezuelu. V cizině Umazané povídky - 1955, Zlý pes bez zahrady - 1996. Próza také převažuje v autorově tvorbě psané portugalsky.

Pod názvem Jsem český básník a portugalský spisovatel vznikl počátkem 90. let Listopadův televizní portrét. Natáčel se při jeho návštěvě Brna, kde tehdy nastudoval se studenty JAMU svou hru Jak Kryštof Kolumbus chtěl přejít na protější chodník. Spolupracoval také s divadlem Husa na provázku v Brně. S českými divadly spolupracoval příležitostně i později. Například ve zlínském Městském divadle v roce 2005 režíroval představení Válka mezi rozmarýnem a majoránkou.

Epilog

„Kdybych se znovu narodil, chtěl bych být urbanistou nebo architektem. Protože prostor nám pomáhá být tím, čím jsme, nebo tím, čím nejsme. Nebo jazzovým hudebníkem. Protože jazz je jednak radost, jednak temperament, je to určitá lehkost, protože je tam něco, čemu se říká work in progress, do jisté míry improvizace, pořád hledáte svou vlastní formu, není v tom rutina, musíte mít technický základ a z toho činíte ten ostatek. Tak snad příště...“

Tak tedy snad. Možná už někde roste ten nový převtělený Listopad, který bude jednou stavět města a pozoruhodné budovy anebo bude tou hvězdou jazzové scény...



Jana Fusková
PHOTOGRAPHY

@ janna.fuskova@seznam.cz

☎ 734 537 125

f Jana Fusková PHOTOGRAPHY

📷 janafuskovaphotography

Stále na místě činu aneb Zážitky v průběhu MFP

Adéla Juráňová

Jsme úplní nováčci v branži. Vůbec jsme nevěděli, co od redakce a festivalu čekat a... Teď je tady náš poslední den a náš čas se blíží ke konci. Před finišem je před námi ještě hodně práce, ale to nemění nic na tom, že jakmile proběhneme skrze cílovou pásku, celé třídení dobrodružství se stane minulostí. Připadám si lehce jako Hobit na Cestě tam a zase zpátky, akorát že já mám, na rozdíl od Bilba, kapsník. Asi si nepopovídám s drakem Šmakem a ani nezažiji bitvu Pěti armád, pokud nepočítám rvačku mezi soutěžícími o první místo v soutěži, nicméně mi to moc nevadí, dokonce jsem i ráda, že jsem se vyhnula skřetímu králi.

S legrační oranžovou plackou na hrudi se nám otevřely dveře k několika zapovězeným cestám, které jsou pro obyčejné smrtelníky zapovězeným tajemstvím, kam bychom jinak nesměli nebo si museli za vstup zaplatit. Roztržité poletování z jednoho místa na druhé sice působilo groteskně, nicméně nikdo nás ještě nezastavil a ani po nás nic nechtěl. Kdo by to byl řekl, že si stačí připíchnout na tričko maličké odznáček a okamžitě je z vás něco více.

Ačkoli jsme měli na prsou onu důležitou placku, nepadaly nám klobásy do úst. Doslova jsme první den trpěli hladem, protože program

byl zmatený a nám nezbývalo nic jiného, než si v jedné chvíli skočit na oběd do školní jídelny a do kantýny na náměstí. Z prvního dne jsme se poučili a následující dva dny si Erik do reakce přinesl tašku plnou jídla a pití, které nás pohánělo po celou dobu. Svačiny jsme tedy vychytali, ale obědy jsme pořád nevyřešili. První den jsme se oba zvládli najíst, to horší nicméně přišlo den druhý. Už jsme věděli, že oběd si budeme muset zařídit sami, protože v redakci je občas lýtý boj o poslední kostku cukru a my neměli dost zkušeností na to, abychom ji získali pro sebe. Vydali jsme se opět do kantýny na náměstí, nicméně příliš pozdě. Ne že by nebylo otevřeno, to ne. Když jsme vkročili do samoobslužné jídelny, mile nás překvapilo, že tam bylo úplně prázdné. Říkali jsme si, že jsme přišli brzy a budeme mít klid od okolních strávníků, jenže hrůza měla teprve přijít.

Žaludky nám kručely a svijely se v mučivém hladu, který nás pomalu šířal zevnitř. Už jsme hlásili naše požadavky a těšili se, až rozťahneme sliznice našich žaludků, které se choulily někde v rohu naší břišní dutiny, když se ozvalo odmítavé: „Nemáme.“ Zaraženě jsme zírali na paní prodavačku a chvíli nám trvalo, než nám došlo, že si musíme vybrat něco jiného.

„Dobře, tak já bych si vzal kuře –“ začal s malou nadějí Erik. „Nemáme. Máme jen brambory nebo salát,“ odvětila paní, která mi až příliš připomínala něco, co vytáhnete z pračky po vyprání, nebo když pořádně nevysajete podlahu a poté ji stíráte mopem a na něj se vám chytá takový šedý bordel. Na její hlavě seděly vlasy, které mi připomínaly pavoučí vlákna pokrytá prachem, a její oči jako kdyby se na mě dívaly ne jako na člověka, ale jen jako na kus masa.

Rozhodli jsme se, že tam náš poslední den nepůjdeme a ušetříme naše nervy i peníze u hladového okna. Řeknu vám, že není lepšího pocitu, než držet v prokřehlých rukou teplý cheeseburger a plnit si hladový žaludek tímto odporně nezdravým sajrajtem, který se nádherně rozkládá na jazyku na maličké kousičky. Není špatné si jednou

za čas dovolit taková jídla, ale při přílišné konzumaci se objevuje nejen OTP – okrasný tukový prsteneček – ale i problémy se zdravím.

Po dobu festivalu jsme však nepocítili jen smrtelný hlad dětí v Africe s kulatým břískem, se kterými by se dalo pinkat jako s nafouknutými míčky na bazéně, ale i únavu malých dětí v Číně, které vyrábí IPhony již v šesti letech. Já jsem v šesti letech jedla voskovky.

Jako šestileté dítě jsem dokonce vstávala až v osm hodin. A teď? Vstávat v šest hodin je absolutně odporná věc, kterou dokážu vystát pouze, když mám jít do ústavu... Ehm, ehm, do Gymnázia Františka Palackého studovat vysoké vědy a zabývat se nekonečností vesmíru, zkoumat buňky na příčných řezech stonků rostlin, učit se o slavných činech vojevůdců či světových dílech básníků.

U mě se únava projevuje silnou apatií k širému okolí. Je mi úplně jedno, že po mně někdo něco chce, kdybych šlápla kočce na ocas, asi si toho ani nevšimnu. Naštěstí pro všechny okolo nejsem nikdy tak příšerně unavená, abych se do tohoto stavu dostala. Zatím se mi vždy podařilo zmizet domů, smýt ze sebe veškerou tu práci – jako student nejsem zvyklá pracovat, doteď jsem se tomu vyhýbala jako čert kříži – a praštit sebou o postel. Teď mě a Erika čeká už jen pár posledních hodin, než všechno dojde ke svému konci. Upřímně jsem se sem bála jít, ale naštěstí na nás byli všichni milí a rádi nám pomohli, když jsme cokoliv potřebovali.



Stále na místě činu aneb Zážitky v průběhu MFP

Adéla Juráňová

Před druhou hodinou odpolední se soutěžící, kteří postoupili do druhého kola, začali scházet ve velkém sálu Kulturního zařízení. Ti, kteří se báli kritiky, se posadili dál, zatímco statečnější si sedli blíž jednotlivým porotcům. Dámy a pánové, kteří de facto psali osudy jednotlivých soutěžících na festivalu, přizvali „finalisty“ na rozbor básní v posledních dvou dnech odrecitovaných. Postupně se předsedkyně poroty proplétala seznamy soutěžících a pověřovala další porotce, aby každý postupně okomentoval jednoho soutěžícího. Hodnocení porotců se vždy opíralo o první i druhé recitátorské vystoupení. Každý porotce řekl nejprve pozitivní, až pak negativní kritiku s veškerou snahou podat svůj negativní postřeh co nejjemněji. Soutěžící to samozřejmě brali sportovně, protože jsou vděční za každý další názor, který jim pomůže při dalších nejen umělecky přednášených textech. Zaujal mě hlavně rozbor nejlépe ohodnocených recitací, protože jen na ty si pamatuji a mohu tedy porovnat názor poroty s názorem svým. Proto jsem cvakl propiskou a začal si poznamenávat postřehy porotců a jejich rady do budoucna.



Krátké úryvky z hodnocení poroty

Nejprve mě zaujal názor porotce Aleše Vrzáka na recitaci Veroniky Mészárosové. S názorem, že v recitacích něco chybělo, se s ním ztotožňuji v plném rozsahu.

Porotce Peter Zemaník se vyjádřil kladně k prvnímu textu recitátorky Natálie Hamadejové (Šváby), ale zkritizoval výběr druhého textu (Duinské elégie), zatímco Aleš Vrzák prohlásil, že si k hrdince příběhu o švábech vybudoval již ze začátku recitace negativní vztah, proto jej nezajímalo, v jakých strastech se hrdinka potácí v hlavní části příběhu.

Velice mě zajímal názor jednotlivých porotců na energického Davida Červeňáka, který vyběhal a vypotil po dobu své recitace nejméně kalorií. Libor Vacek (člen poroty) mu vytkl, že se během svých recitací nesoustředil na sdělení textu, ale na přehnanost, místy až zbytečnou dramaticitost. Aleš Vrzák poznamenal, že při recitacích tohoto mladého elegána docházelo k vytržení z kontextu, a dále mu popřál hodně štěstí v budování herecké kariéry.

Další názor Libora Vacka byl směřován na recitátora Matěje Veličku, kde mu ve druhé skladbě Kašpárkův sen chybělo vyústění děje, nějaká šoková pointa.

Peter Zemaník podotkl ke všem v sále, aby si při dalších recitacích nedokazovali, že umí zpívat, ale drželi se spíše uměleckého přednesu.

Libor Vacek konstatoval, že u výstupu Alex Madové v druhém kole se sympatickým názvem textu „Baba Jaga“ chyběla gradace.

Porotkyně Nina Martinková poděkovala jednomu z nejstarších a také nejvíce obodovaných recitátorů Mariánu Gajdošovi za to, že vznesl do své recitace a do celého festivalu moudrost.

Porotce David Kroča pochválil výkony Tobiáše Nevřivy a Františka Bartáka, které svou přirozeností přiměly k obdivu nejméně jednoho z diváků. Dále poznamenal, že Tobiáš interpretoval dva odlišné texty stejným způsobem, což ho trochu zamrzelo. Recitátor s tím souhlasil a na otázku porotců, jak došel k výběru druhého textu, odpověděl s velkým přehledem a tím pobavil diváky i samotné porotce.

Peter Zemaník použil k popisu výstupu Stanislava Nemravý v prvním kole slovo „trapnomagie“, která je známým odvětvím televizních vysílání, ale na jevišti recitační soutěže se tak často nepotkává. Takto probíhal odborný rozbor poroty. Recitátoři po analýzách svých výkonů nejprve duševně, a pak i tělesně opustili sál. Já jsem se také nenápadně vytratil.

Namátkou z doporu- čené litera- tury ...

připravil
Ivan Kováč

Ján Buzássy

Ján Buzássy (nar. 10. dubna 1935, Kočovce) je slovenský básník a překladatel. Narodil se v úřednické rodině a vzdělání získával v Bratislavě, kde vystudoval knihovnictví a dále studoval na Filozofické fakultě Univerzity Komenského slovenštinu. Pracoval jako redaktor a později i šéfredaktor časopisu Mladá tvorba, od roku 1971 pracoval jako redaktor ve vydavatelství Slovenský spisovateľ, v letech 1994–95 byl šéfredaktorem časopisu Kulturný život. V současnosti žije v Bratislavě a věnuje se výhradně literární tvorbě a literárním aktivitám.

První básně publikoval v časopisech Mladá tvorba, Kulturný život, Smena a další, knižně debutoval v roce 1965 sbírkou básní Hra s noží. Jeho tvorba je ovlivněna konkretisty, dílem Miroslava Válka, americkými beatniky, ale také existencialismem. Ve svých básních hledá přirozenost člověka, vyjadřuje nedůvěru k civilizaci, vykresluje pohyby živlů, ale také různých kulturních postav. Je fascinován antikou, odhaluje klam frazému, filozofických výroků.

Na chvíli sa stávaš pilotom blesku

*Vrabčou krajinou skacká zrno
Ide pripíť vínu na zdravie
Ale ono leží s lámkou Pije slamkou
Neprijíma*

*Tu je zľaknutá voda – ľadovec
Tu vyvierá ako bezmenné zviera
spod snehu – ako diera
v priestore*

Vráť vratiprst na pôvodné miesto

*Vznešení
v handrách z jemnej vrecoviny
na veľmi voľnej bosej nohe
kráčajú vagabundi
až k príbytku
k prípitku*

Vráť vratiprst kam patrí

*Nelámu chlieb
Chlieb ich láme vo svojom kolese
Vždy v obrátenom garde
Nemajú na útok vo svojej noblese
Hlava chytá úderu*

*V hlave špióna iný špión
pozerá opačným smerom
posiela správy priateľovi
nepriateľovi v tej istej hlave
Dvojník má zase svojho dvojníka
Anjel premenený na vtáčika
sa skrýva medzi ornamentmi*

Vráť sa vratiprst a budeme vyrovnaní

*Pôvab je zamyslenie Zamyslenie
je pôvab
Mračno je more zamyslenia
Vidno lejak ako prácu šijacieho stroja
Ihly
Nik nenavliekol
do uška výhonky nových rastlín*

*Či azda už navždy vratiprst navždy
v cudzine*

*Prespáva v kameni
možno sochy Noc vyrovnáva
hrany zablúje tvár
akoby nočný tuk tu zažal kahanec
Možný plamienok Tanec Svetlo*

*Vráť sa vratiprst všetko je odpustené
Hovorí*

Jozef Mihalkovič

Jozef Mihalkovič (30. ledna 1935, Veľké Kostoľany, ČSR) je slovenský básník a překladatel. Mihalkovič narodil se v rodině obchodníka. Vzdělání získal v Trnavě, v Bratislavě a v Pardubicích, kde v letech 1953–1959 studoval

na vysoké škole chemii. Potom pracoval v cementárně v Stupavě, ale později tohoto povolání zanechal, aby se mohl věnovat literární práci. V letech 1964–1965 byl ředitelem Muzea Ludovíta Štúra v Modré, z kraje druhé poloviny 60. let redaktorem ve vydavatelství Slovenský spisovateľ. Od roku 1968 pět let pracoval v Československém rozhlasu v Bratislavě a pak do roku 1977 působil v redakci časopisu Revue světové literatury. V letech 1977–1978 byl redaktorem časopisu Romboid a od roku 1981 působil opět ve vydavatelství Slovenský spisovateľ. V 90. letech 20. století pracoval v Národním literárním centru.

Nejprve publikoval v časopisech Mladá tvorba a Kulturný život, knižně debutoval v roce 1962 sbírkou básní Lítost. Ve svých dílech se zaměřuje na věcnost a konkrétnost věcí, které vytvářejí jeho životní pocit a názor. Do básní vkládá mnoho autobiografických prvků, věnuje se popisu rodného kraje, rodiny, svého pracovního prostředí. Kromě vlastní tvorby překládal z francouzské a anglické literatury, zejména poezie.

Báseň na Pabla Nerudu

*Kade chodím,
dávám si otázku, kde,
kde ste teraz.
A nemám odpoveď.*

*Možnože „na úsvite,
Vyzbrojení plamennou trpezlivosťou...“*

*Dychtím
vojsť ako taký
a nemám ako
a nemám kadiaľ.*

*Boli ste Pablo
ako Picasso,
aj taký krásny v pestrostiach svojich
dni a vecí.*

*Zomierame pomaly,
ako dažďové kvapky napochytre
jedna po druhej maturujú
na obločnom ráme.*

*Možnože „na úsvite,
vyzbrojení plamennou trpezlivosťou...“*

Už dlho

*Už dlho si a sme
a ja mám taký pocit, že sa ti
niekde vyrovnávam.
Preskupím svoje ticho,
aby som si mohol tiež
aj overiť, že je to tak
a že aj tebe býva
do zblaznenia ticho,
napríklad keď sa holím,
pozerám, oči
mám svoje
a niekde moje ticho
sa ti vyrovnáva.
Muselo sa ti zdať,
skoby som rástol, ba teraz
v твоjich očiach čnel
a čnel. Milosrdne
dávam sa do pohybu.
Aby si videla, že
nie som strom a iba
na tú chvíľu
v zrkadle sa mi
na tvári sval nepohne.*

Mikuláš Kováč

Mikuláš Kováč (* 18. květen 1934, Lekér, dnes Hronovce – † 26. květen 1992, Banská Bystrica) byl slovenský básník. Používal pseudonymy Gustáv Kosor, Milan Markus nebo P. Repáč.

Narodil se v učitelské rodině a vzdělání získával v Levicích a Banské Bystrici, kde v letech 1948–1953 studoval na Vyšší průmyslové škole strojnické. Později,

v letech 1954–1955 v Bratislavě studoval na Vysoké škole pedagogické, ze zdravotních důvodů však studium nedokončil. V roce 1953 pracoval jako konstruktér podniku Bučina ve Zvolenu, v polovině padesátých let se trvale usadil v Banské Bystrici a v letech 1956–1958 zde byl školským referentem, od roku 1958 pracoval jako metodik ve zdejším Domě osvěty. V roce 1962 byl dramaturgem banskobystriického loutkového divadla, v letech 1961–1963 působil jako rozhlasový režisér, od roku 1967 byl redaktorem deníku Smer a po dvou letech se stal redaktorem banskobystriické redakce Československého rozhlasu. Ve druhé polovině 70. let se věnoval práci metodika v Osvetovom stredisku, od roku 1980 byl v invalidním důchodě. Od roku 1999 je po něm pojmenovaná Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici.

Mikuláš Kováč je významným představitelem současné moderní slovenské poezie tzv. střední generace. Jeho raná díla vznikla na základě potřeby vyjádřit své vzpomínky na dětství, sociální problémy, válečné obrazy, vzpomínky na fašismus. Okruh zpracovávaných témat pak rozšířil o motivy rodného kraje, dědiny i města Banská Bystrica. V jeho poezii však zároveň dominoval soucit s malým obyčejným člověkem, který těžce snáší údery historie. Jeho básně

byly tak silné, že už v roce 1960 debutoval sbírkou básní Zem pod nohama. Tematicky se v ní vracel k 2. světové válce, utrpení dětí, lidí v koncentračních táborech apod. Ve svých dalších dílech se vrací k původním tématům, ale taktéž se věnuje i současnému životu.

Kromě poezie se věnoval i literatuře pro děti a mládež a dramatické tvorbě. Pro dospělé napsal úspěšné rozhlasové hry se zameřením na řešení morálních problémů současného člověka, participoval na tvorbě scénáře filmu Juraje Jakubiska Postav dom, zasad' strom (1979). Připravil reprezentativní výběr z lyrické poezie J. Jesenského Slnečné víno (1985), sporadicky se věnoval i překladatelské činnosti a širší publicistice. Jeho dílo bylo přeloženo do řady jazyků.

Obrázok

*V popľuvanom záchode popľuvanej
krčmy na predmestí
našiel som obrázok krásneho
dievčaťa
vytrhnutý z akéhosi talianskeho
žurnálu Milujem ťa
napísal ktosi pod to A ktosi tretí
zadusil ohorok na jej čele Bola
mŕtva
mŕtva pre každého Cez dierku v jej
nežnom spánku
pozrel som k horám naproti Tenký
dážď
tam padal oblohou ktorá sa chvela
ako zajačie uško v ihličí*



Ivan Kováč v redakci Festivalových listů



*Lehká a zdravá
letní večere*

předpokládá náhradu živočišných tuků rostlinnými. Třeba lahůdkovým mléčným margarinem

SANA

s vysokým obsahem vitamínu A, který je nezbytný pro zdravou výživu

SANA

vlastní sestra másla


TUKOVÝ
PRŮMYSL

Čas Beatníků Diane di Prima

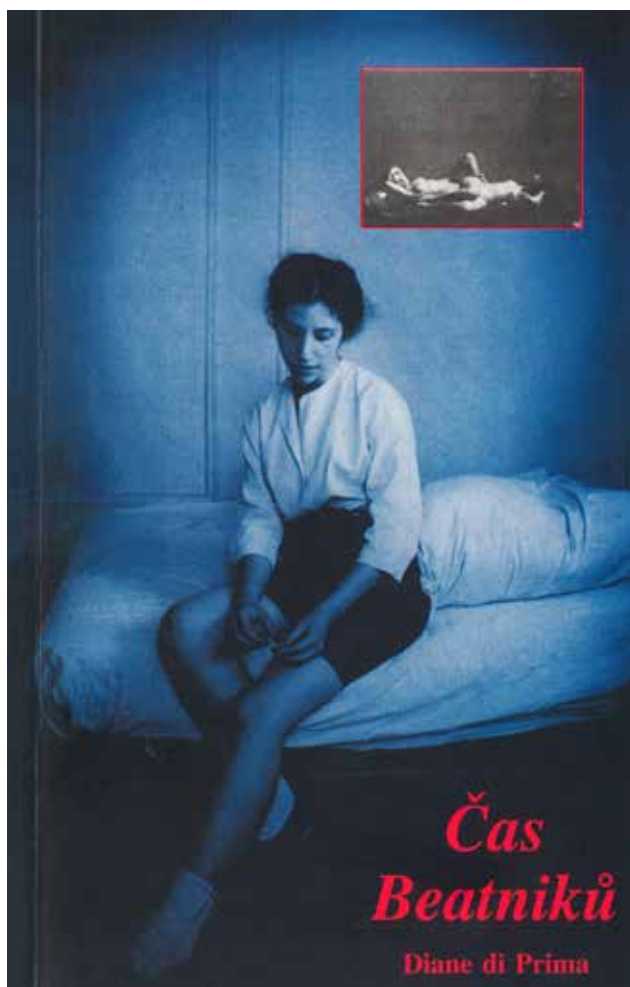
Karel Prokeš

Čas beatníků přišel v roce 1957, čas touhy po svobodě a nových prožitcích, čas jazzu, drog, sexu a vášnivých debat o literatuře a filozofii. Ne že by tu osobnosti, které formulovaly výpověď „zbité generace“, předtím nebyly, ale právě před šedesáti lety, vydáním Kerouakova románu *On the Road* – Na cestě, jako by se mladým lidem otevřela brána do nového, nebo jiného světa. A tou branou vstoupily do života části americké mládeže přízraky z jiných filozofických vesmírů. „Jediní opravdoví lidi, co znám, jsou blázni, blázni do života, ... ti, kteří chtějí mít všechno – a hned!, kteří nikdy nezívají a neříkají věci-co-se-sluší, ale hoří, hoří, hoří,“ píše Kerouac v autobiografickém románu *Na cestě*, který je některými považován za nejjasnější výpověď o beatnické generaci. Nechme stranou mýtus o tom, že Kerouac román napsal v jakémsi obluzení v jednom zátahu na roli papíru, kterou natočil do psacího stroje. Tak to prostě nebylo. Kerouac sám někde utrousil, že román napsal na kávě a dílo vzniklo z poznámek, které si psal několik let. Ale tyhle věci, tato fakta, to zákulisí vzniku základní knihy „času beatníků“ si zjistíte jinde. A když už půjdete tak daleko, přelouskejte i biografii hlavní postavy Kerouakova románu *Na cestě* s Deanem – 20 let s Cassadym, Kerouacem a Ginsbergem (C. Cassidyová, Votobia 1994). Mimochodem, zahlédl jsem ji tuhle v antikvární nabídce. Zmiňuji se o tom v souvislosti s jinou, docela zásad-

ní knížkou, kterou jsem si nedávno koupil ve výprodeji za srandovných 19 korun, abych měl čím listovat v jisté kavárně u zlínského divadla – Čas Beatníků. Ne zrovna rozsáhlá (142 stran), ale obsažná a docela „hustá“ knížka pod názvem *Memoirs of a Beatnik* poprvé vyšla v roce 1969 a její autorka, Američanka italského původu Diane di Prima, v ní vzpomíná na poslední chvíle své „dívčí nevinosti“, na její ztrátu, na ztrátu potřeby dál studovat na umělecké škole Swarthmore College, na kolotoč bídy, krátkodobých zaměstnání a utrpení v nevytopených bytech, na krásný život s krysami, náhodnými i milovanými milenci a milenkami, a to vše s detailním popisem všech intimních podrobností, za které by se nemusela stydět žádná pornografická literatura. A když už toho máte plné kecky, když už o tělesných zvláštěnostech autorčiných spolybydlících a podivných sexuálních praktikách víte i to, co byste určitě vědět nemuseli, zjistíte, že se v tom blázinci autorka filozoficky vyvíjí, že se příběh odněkud někam posunuje, zakulacuje, že to vlastně

není až tak samoučelné provokování. A nakonec přijde překvapivé rozuzlení. Diane di Prima je zkrátka „prima“ a Čas Beatníků řadím k doporučené četbě.

Diane di Prima (1934) je americká básnířka a všestranná umělkyně. Psát poezii začala v 7 letech, první sbírku básní vydala v roce 1958. Než se v roce 1953 ve svých devatenácti letech přestěhovala na Lower East Side na Manhattanu, studovala rok a půl na soukromé umělecké škole Swarthmore College. Stála u zrodu Newyorského poetického divadla a léta pak byla stíhána úřady za různé tamní obscenity. Od šedesátých let žije v Kalifornii a z podstaty své osobnosti spojovala dva světy – beatnické hnutí s hnutím hippies. Zabývala se východními filozofiemi, sanskrtem i alchymii a pořáдалa různé přednášky a workshopy. Vyučovala též kombinaci fotografie a malby s tištěným slovem a spolupracovala se slavnou hudební skupinou The Band. Její poezie byla přeložena do více než dvaceti jazyků a získala za ni titul San Francisco Poeta Laureatus.



List sem, list tam...

Homole

Tak snad vám ty festivalové spadly přímo do dlaně a pročtli jste se až k naší anketní pasáži.

Každým rokem klademe lidem otázku zadanou šéfredaktorem a doufáme, že z nich vypočítáme zajímavou odpověď alespoň o třech slovech. A i když se i na ulici najdou tací, kteří se na chvíli zastaví, není jich mnoho. Proto to většinou dopadá tak, že se pozdě večer přihlásím na sociální stránky a odpovědi lovím doslova pomocí sítě, nebo tak říkajíc „do sítě“. No co, alespoň jednou ročně oživím staré kontakty. Jsem nyní civilním povoláním prodavačka v pekařství, oslovila jsem tedy v první řadě své zákazníky a druhou část úlovku vytáhla z internetového rybníčku. Tak prosím čtěte:

Koupil/a sis někdy knížku poezie?

Forest: Koupil, nějaké básně doma mám. Například Květy zla od Charlese Baudelaira. Ona ta sbírka prý vůbec není pozitivní, já měl opačný pocit.

Pavčina: Ty jo, já básničky jako pubertáčka spíše psala, než četla. Ale vyloženě jsem si koupila možná tak Doupe latinářů od Ivana Wernische. To bych asi ve zkratce popsala jako něco na pomezí prózy a poezie v hodně bizarním duchu. A taky mě docela bavila taková „pohádková“ sbírka od Michala Bystrova – Nech ten mech. To recitovala moje žačka.

Marek: Pár sbírek jsem četl, ale asi jsem si nikdy nic nekoupil.

Jenda: Nekoupil. Nečetl. Poezii nestíhám. Sorry. (řeceno dost ve spěchu)

Adam: Já chodím do knihovny, takže si knížky nekupuju, ale půjčuju. Ale miluju Skácela, od něho jsem toho přečetl fakt moc. Je to úžasný poeta. A poezii miluji v tom duchu, když člověk dokáže co nejméně slovy vyjádřit jinak nepopsatelný pocit, náladu, myšlenku, emoci, ... Básníky ale zas tolik nečtu, mám raději písničkáře.

Petr: To mě nikdy nenapadlo, že bych si mohl koupit knížku poezie. Jsem spíše audiofil.

Pavčina: Koupila jsem si Shakespearovy sonety. Trošku mě zklamaly, protože několik těch sonetů vyznívá dost povrchně. Nemám ráda, když někdo nadává na druhé. Ale zároveň jsem se do jiných zas a znovu zamilovala, Shakespeara miluji za to, jak psal srdcem.

Daniel: Nekoupil. Čtu jen prózu, ani nevím proč. Na verše jsem nikdy nebyl.

Róza: To je krásná otázka. Naposledy jsem si koupila Sapfó: Básně z Lesbu, které ve mně zanechaly hodně snový a otevřený pocit.

Aneta: ...a chceš, abych si vymyslela, že něco čtu, aby to bylo zajímavé, nebo prostě stačí, když řeknu, že jsem si nic nekoupila?

Tomáš: Poezii raději píšu, než čtu.

Filip: Když to řeknu natvrdo, tak jsem nikdy nechápal lidi, kteří si takové knížky kupují. Připadá mi to jako nějaká póza pro ty, kteří neumí hrát fotbal nebo prostě nejsou oblíbení v kolektivu. Tak si otevrou knížku a chlácholí se nad cizími pocity. Prostě záliba samotářů.

Michael: Ladislav Nezdařil – Horní chlupci. Asi moje nejoblíbenější sbírka vůbec. Psaná rodným valašským nářečím. Pojednává o tomto kraji, o životě, o minulosti. Prohloubila ve mně lásku k nářečí a utvrdila v tom, že psát v něm má smysl.

Daniel: Koupil jsem si několik sbírek básní od J. H. Krchovského. A co ve mně zanechaly? Těžko říct, přec jen je to dekadentní básník, kterého čtu, když je pochmurné počasí, a tak má nálada rezonuje s jeho tvorbou.

Lucie: Slečno, já jsem asi ten typický příklad moderního, čtenářsky zaostalého člověka. Asi bych ani nerozeznala knížku od diáře, natož poezii.

Simona: Jestli se to počítá, tak jsem kdysi dávno chtěla sestře k narozeninám věnovat Kočkování od Jiřího Žáčka, ale zapoměla jsem ho na intru. Koupila jsem v Tesco čokoládu a knížka se mi od té doby válí někde v šuplíku.

Osobně za nejmilejší úlovek dne považuji odpověď odvážného zákazníka, kterého jsem se v ohromení (ochromení) zapoměla zeptat na jméno...

„Na co kupovat knihy? Pohled do Vašich očí je tou nejkrásnější poezií.“

...ani bych se nedivila, kdyby se v příštím roce na post tazající se „redaktorky“ stála dlouhá fronta. Ale abyste chápali, že dobrat se k podobným zážitkům není procházka pohozenými slovy, připisují kratičkou ukázkou, která vystihuje skutečnost většiny konverzací:

Já: Ahoj, Šári, koupila sis někdy knížku poezie?

Šárka: Ahoj, fuha, myslím, že ne.

Já: A zajímá tě nějak poezie? (mám vypočítat anketu a přišla jsi mi na mysl, doufám, že bys mohla mít nějakou zajímavou myšlenku)

Šárka: Ano, ano, zajímá :)

Co myslíte? Budou se lidé zralí a ti, kteří si už užívají důchodový věk, svými poznatky v něčem lišit?

Anketa Poetično

– nebetyčno...

připravil
Ivan Kováč

Akú zbierku básní (či dve?) ste si naposledy kúpili alebo vypožičali – a aký mala ohlas vo Vašej duši a myslí... Uveďte, prosím, meno autora a názov.

Nové knihy už zásadne nekupejú, verejná knihovna v Ústí nad Labem mne bohaté zásobí všemi kýženými kousky. Ale kamarádka z Košíc mi nedávno poslala niekoľik stránok, patrne rukopisu „italských básní“ slovenského básnika Ivana Laučíka, rodáka a kantora z Liptova. Byla to pro mne „pecka do hlavy“, čistá krása. Básně-eseje osamělého běžce Ivana Laučíka, který už bohužel zemřel (v r. 2004). Po jeho dalších sbírkách se teď budu pídit.

Prezradte nám, ktorého autora si najradšej doma čítate, či aj recitujete...

Moje prebohatá poetická knihovnička mi skýtá mnohé radosti. Na parapetu okna, vedle postele na chalupě, na které většinu roku žiju, leží sbírky Holanovy, Halasovy, Skácelovy, ale taky třeba Shakespeareovy Sonety (v klasickém překladu E. A. Saudka). A taky si občas znova otevřu Máchu, Carla Sandurga (zejména nevydanou sbírku Lid, ano lid v překladu Zdeňka Urbánka) a taky francouzské moderní básníky, v nepřekonatelném překladu Adolfa Kroupy.

Môžete pripísať aj niečo osobné a osobitné, ak...

Leckteré verše mých milovaných básníkov si tiše přeřikávám, když s foťákem na krku skoro denně bloumám nádhernou a tajemnou krajinou lesů, roklí a skal na mém Kokořínsku, tedy vlastně v Máchově kraji. A ještě mi k tomu v myslí zní Janáček.

Petr Horák z Nedvězí na Kokořínsku, ještě 69 let, úspěšný recitátor, soutěžící i na MFP, tvůrce fotografických básní

Akú zbierku básní (či dve?) ste si naposledy kúpili alebo vypožičali – a aký mala ohlas vo Vašej duši a myslí... Uveďte, prosím, meno autora a názov.

Janko Král – výber z diela. Slovenská klasika sa znovu objavuje v knihkupectvách, tak si z nej občas niečo zaželám do daru. Po dlhšom čase som sa vrátila k čítaniu staršej slovenskej poézie a dobre som urobila. Sú tam poklady. Z času na čas treba tú starú truhlicu oprášiť, otvoriť, vybrať si knižku a čítať. Krásne básne.

Prezradte nám, ktorého autora si najradšej doma čítate, či aj recitujete...

Z poézie Valentín Beniak, Miroslav Válek, Jozef Urban, Janko Král, Jan Skácel, Václav Hrabě, Ivan Blatný, Robinson Jeffers, Lawrence Ferlinghetti. Toto boli moji spoločníci počas letných neskorých večerov na chate pri krbe a nesklamali, naopak... Čítanie je úžasné, vychádzajú krásne knihy. Dúfam, že mladí ľudia nezanevrú na čítanie a kniha bude mať pevné miesto v ich živote.

Môžete pripísať aj niečo osobné a osobitné, ak...

Každý súťažný festival v prednese môže byť dobrou motiváciou k čítaniu, preto držím palce organizátorom a želim MFP vo Valmeze vydarený ročník 2017.

Dáša z Bratislavy, 59 let, recitátorka, úspěšně soutěžící i na MFP

Akú zbierku básní (či dve?) ste si naposledy kúpili alebo vypožičali – a aký mala ohlas vo Vašej duši a myslí... Uveďte, prosím, meno autora a názov.

Potopené duše, čítanka z tvorby slovenských poetiek v prvej polovici 20. storočia, ktorú zostavila Andrea Bokníková.

Prezradte nám, ktorého autora si najradšej doma čítate, či aj recitujete...

Ján Buzássy, Miroslav Válek, Mila Haugová, Tomáš Janovic, Dušan Dušek a iní.

Môžete pripísať aj niečo osobné a osobitné, ak...

Keď človek číta alebo – nebodaj – recituje, nemá čas na „blbosti“...

Peter, 57 let, Banská Bystrica, recitátor, úspěšně soutěžící i na MFP, porotce na recitačních soutěžích

Akú zbierku básní (či dve?) ste si naposledy kúpili alebo vypožičali – a aký mala ohlas vo Vašej duši a myslí... Uveďte, prosím, meno autora a názov.

Nová kniha? Vladimír Reisel – S tebou a bez teba. Oslovila ma svojim sociálnym zameraním, zaujímavé sú aj básne venované francúzskym básnikom aj tým menej známym. Zatiaľ som iba na začiatku svojho poznávania.

Prezradte nám, ktorého autora si najradšej doma čítate, či aj recitujete...

Mojím básnikom je Ján Smrek a Valentín Beniak. Momentálne sa pripravujem na recitačnú súťaž Beniakove Chynorany. Uskutoční sa koncom novembra. Samozrejme sú to básne práve tohto autora.

Môžete pripísať aj niečo osobné a osobitné, ak...

Budúci rok slávime 100. výročie vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov. Na prehliadku poézie dôchodcov, ktorá sa bude konať na Bratislavskom hrade, hľadám najvhodnejšie básne, ktoré nejakým spôsobom sa venujú tejto udalosti.

Lubomír z Bratislavy, 75 let, důchodce z umělecké rodiny

Ahoj vám všetkým vo Valmeze

Dáša Kováčová

Pred časom robila Soňa Pariláková v Univerzitnej knižnici v Bratislave program venovaný tvorbe Jana Skácela. Program bol veľmi vydarený a na záver všetkým ľuďom v publiku rozdala Soňa talizman, čiže jednu báseň Jana Skácela.

Mám ten kúsok papiera s vytlačou básňou odvtedy stále pred sebou na stole v práci, občas si ju prečítam a verím tomu, čo sa v nej píše, že „bez lásky není nic“.

Ak sa Vám tento môj príspevok bude niekam hodiť, nech sa páči, je v prílohe.

Zdravím Soňu a všetkých vo Valmeze. V duchu som tam s vami.

Jan Skácel
SONET JAKO TALISMAN

Aby tě před zlým chránil
(takový už je svět)
dávám ti amulet
a nos jej bez přestání

Je proti chvílím krutým
zahání z duše hlad
a toho kdo má rád
uchrání před usknutím

Snad z nebe na zem spadlo
to vzácné zaklínadlo
Ve světle létavic

do stříbra jsem vyryl
SINE AMORE NIHIL
bez lásky není nic.

Festivalové listy

53. Mezinárodního festivalu poezie
pro účastníky festivalu vydává
Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí,
příspěvková organizace.

Redakce: Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka – grafika, sazba.

Redakční kruh: Pavel Stojar, Aleš Linduška, Jiří Jurečka, Marek Adámek, Erik Zabrucký, Adéla Juráňová, Jana Fusková – fotograf.

Mezinárodní festival poezie je soutěž amatérských recitátorů
z České a Slovenské republiky pořádaná Kulturním zařízením města
Valašského Meziříčí a městem Valašské Meziříčí
za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a CS Cabot
ve spolupráci s NIPOS ARTAMA Praha a Národním osvětovým centrem
Bratislava, DUHA – kulturním klubem u hradeb Prostějov
a Městským kulturním střediskem Dolný Kubín.